

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

24 mars 2014

PROJET DE LOI

**modifiant le Code pénal en vue de protéger
les enfants contre les cyberprédateurs**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
MME **Carina VAN CAUTER**

SOMMAIRE

Pages

I. Procédure	3
II. Exposé introductif de Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice	3
III. Discussion des articles et votes	4

Document précédent:

Doc 53 **3450/ (2013/2014):**
001: Projet transmis par le Sénat.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

24 maart 2014

WETSONTWERP

**tot wijziging van het Strafwetboek teneinde
kinderen te beschermen tegen cyberlokkers**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Carina VAN CAUTER**

INHOUD

Blz.

I. Procedure	3
II. Inleidende uiteenzetting van mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie	3
III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	4

Voorgaand document:

Doc 53 **3450/ (2013/2014):**
001: Ontwerp overgezonden door de Senaat.

8689

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**

Président/Voorzitter: Kristien Van Vaerenbergh

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Sophie De Wit, Koenraad Degroote, Sarah Smeyers, Kristien Van Vaerenbergh
PS	Laurence Meire, André Perpète, Manuella Senecaut, Özlem Özen
CD&V	Sonja Becq, Raf Terwingen
MR	Philippe Goffin, Marie-Christine Marghem
sp.a	Renaat Landuyt
Ecolo-Groen	Stefaan Van Hecke
Open Vld	Carina Van Cauter
VB	Bert Schoofs
cdH	Christian Brotcome

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Siegfried Bracke, Daphné Dumery, Theo Francken, Miranda Van Eetvelde, Ben Weyts
Karine Lalieux, Yvan Mayeur, N
Gerald Kindermans, Gerda Mylle, Liesbeth Van der Auwera
Corinne De Permentier, Denis Ducarme, Charles Michel
Rosaline Mouton, Peter Vanvelthoven
Juliette Boulet, Fouad Lahssaini
Patrick Dewael, Sabien Lahaye-Battheu
Gerolf Annemans, Peter Logghe
Joseph George, Benoît Lutgen

C. — Membre sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigd lid:

INDEP-ONAFH Laurent Louis

N-VA	:	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
PS	:	<i>Parti Socialiste</i>
MR	:	<i>Mouvement Réformateur</i>
CD&V	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
sp.a	:	<i>socialistische partij anders</i>
Ecolo-Groen	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>
Open Vld	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>
VB	:	<i>Vlaams Belang</i>
cdH	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>
FDF	:	<i>Fédéralistes Démocrates Francophones</i>
LDD	:	<i>Lijst Dedecker</i>
MLD	:	<i>Mouvement pour la Liberté et la Démocratie</i>
INDEP-ONAFH	:	<i>Indépendant-Onafhankelijk</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>	
<i>DOC 53 0000/000:</i>	<i>Document parlementaire de la 53e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 53 0000/000:</i>	<i>Parlementair document van de 53e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA:</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA:</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV:</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral</i>	<i>CRIV:</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag</i>
<i>CRABV:</i>	<i>Compte Rendu Analytique</i>	<i>CRABV:</i>	<i>Beknopt Verslag</i>
<i>CRIV:</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>	<i>CRIV:</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>
<i>PLEN:</i>	<i>Séance plénière</i>	<i>PLEN:</i>	<i>Plenum</i>
<i>COM:</i>	<i>Réunion de commission</i>	<i>COM:</i>	<i>Commissievergadering</i>
<i>MOT:</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>	<i>MOT:</i>	<i>Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

*Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publications@lachambre.be*

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

*Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be*

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi transmis par le Sénat au cours de sa réunion du 18 mars 2014.

I. — PROCÉDURE

La commission constate qu'un certain nombre de corrections d'ordre linguistique et légistique doivent être apportées au texte transmis par le Sénat (cf. III. Discussion des articles).

Le Sénat a marqué son accord sur ces corrections le 19 mars 2014.

II. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DE MME ANNEMIE TURTELBOOM, MINISTRE DE LA JUSTICE

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, explique que le projet de loi à l'examen renforce la protection pénale des mineurs. Un tel renforcement n'est assurément pas un luxe dans une société qui change rapidement et où la nature des dangers et des risques qui guettent les mineurs change également, certainement en ce qui concerne les délits à caractère sexuel.

Dans une société où l'internet et les médias sociaux — outils avec lesquels les enfants grandissent pour ainsi dire "en jouant" — jouent un rôle de plus en plus grand, il est important de tenir compte de l'inventivité des auteurs de délits et de leur capacité à manipuler ces nouvelles technologies et ces nouvelles formes de communication.

Ce qui doit être une source de développement, d'échange et d'enrichissement pour les enfants est encore beaucoup trop souvent une rencontre avec la réalité cruelle des abus sexuels.

Au niveau international, il existe deux instruments juridiques importants en la matière, à savoir la Convention de Lanzarote et la directive relative à la lutte contre les abus sexuels et l'exploitation sexuelle des enfants, ainsi que la pédopornographie, qui obligent la Belgique à incriminer la sollicitation d'enfants à des fins sexuelles.

Bien que le cadre législatif actuel belge permette déjà de sanctionner de tels actes dans certaines circonstances, il importe de prévoir une incrimination claire et explicite.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit door de Senaat overgezonden wetsontwerp besproken tijdens haar vergadering van 18 maart 2014.

I. — PROCEDURE

De commissie stelt vast dat aan de door de Senaat overgezonden tekst enkele taalkundige en wetgevings-technische verbeteringen dienen te worden aangebracht (zie III. Artikelsgewijze bespreking).

Op 19 maart 2014 heeft de Senaat met deze verbeteringen ingestemd.

II. — INLEIDENDE UITEENZETTING VAN MEVROUW ANNEMIE TURTELBOOM, MINISTER VAN JUSTITIE

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, legt uit dat voorliggend wetsontwerp de strafrechtelijke bescherming van minderjarigen verder uitbreidt. Een dergelijke uitbreiding is in een zich met snelheid wijzigende maatschappij waarbij ook de aard van de gevaren en risico's voor minderjarigen wijzigt, zeker voor wat betreft het plegen van seksuele delicten, zeker geen luxe.

In een realiteit waarin internet en sociale media een steeds belangrijker rol spelen en waarin kinderen er als het ware spelenderwijs mee opgroeien, is het van belang ook in te spelen op de vindingrijkheid van de daders om deze nieuwe technologieën en vormen van communicatie te manipuleren.

Wat een bron van ontwikkeling, uitwisseling en verrijking van kinderen moet zijn, is nog veel te vaak voor kinderen ook een kennismaking met de wrede realiteit van seksueel misbruik.

Op internationaal niveau zijn er twee belangrijke rechtsinstrumenten, met name het Verdrag van Lanzarote en de EU Richtlijn ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie, die België verplichten het benaderen van kinderen voor seksuele doeleinden strafbaar te stellen.

Hoewel het bestaande Belgische wettelijk kader reeds de mogelijkheid biedt dergelijke handelingen onder bepaalde omstandigheden te bestraffen, is het belangrijk in een duidelijke en uitdrukkelijke strafbaarstelling te voorzien.

Le présent projet de loi modifie le Code pénal en vue de protéger les enfants contre les cyberprédateurs. Il vise une série d'actes posés par une personne majeure par le biais des technologies de l'information et de la communication, qui s'étalent sur une certaine période de temps et qui sont destinés à abuser de la faiblesse du mineur. Il entend ainsi punir l'adulte qui communique en ligne avec un mineur ou avec une personne dont il présume qu'elle est mineure dans le but de perpétrer ultérieurement un crime ou un délit à son égard, indépendamment du fait que ces contacts débouchent ou non sur une proposition ou une rencontre.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Art. 1er

Cet article contient le fondement constitutionnel en matière de compétence.

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

*
* *

L'article 1er est adopté à l'unanimité.

Art. 2

Cet article tend à insérer dans le Code pénal une nouvelle section VIII intitulée "Du leurre de mineurs sur internet à des fins criminelles ou délictuelles".

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

*
* *

L'article 2 est adopté à l'unanimité.

Art. 3

Cet article tend à insérer un article 433bis/1 dans la nouvelle section VIII du Code pénal.

Mme Sophie De Wit (N-VA) fait remarquer qu'il s'agit en l'occurrence de faits qui doivent certainement être punis. Elle suppose qu'il suffit de s'être rendu coupable d'un des quatre points énumérés dans le nouvel article pour être puni. Sa préoccupation en la matière

Dit wetsontwerp strekt tot wijziging van het Strafwetboek om kinderen tegen cyberlokkers te beschermen. Het heeft betrekking op een over een bepaalde periode gespreide reeks handelingen die een volwassene verricht via informatie- en communicatietechnologie, om misbruik te maken van de zwakke positie van de minderjarige. Aldus beoogt deze tekst volwassenen te bestraffen die met een minderjarige (of iemand van wie zij vermoeden dat die persoon minderjarig is) online communiceren met de bedoeling nadien tegen hem/haar een misdaad of misdrijf te plegen, ongeacht of die contacten al dan niet uitmonden in een voorstel of een ontmoeting.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Art. 1

Dit artikel betreft de grondwettelijke bevoegdheidsgrondslag.

Er worden over dit artikel geen opmerkingen gemaakt.

*
* *

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

Art. 2

Dit artikel strekt tot de invoeging in het Strafwetboek van een nieuwe afdeling VIII luidende "Lokken van minderjarigen op internet met het oog op het plegen van een misdaad of een wanbedrijf".

Er worden over dit artikel geen opmerkingen gemaakt.

*
* *

Artikel 2 wordt eenparig aangenomen.

Art. 3

Dit artikel strekt tot de invoeging van een artikel 433bis/1 in de nieuwe afdeling VIII van het Strafwetboek.

Mevrouw Sophie De Wit (N-VA) merkt op dat het hier om feiten gaat die zeker bestraft moeten worden. Zij neemt aan dat het zich schuldig maken aan slechts één van de in het nieuwe artikel opgesomde 4 punten volstaat voor de strafbaarstelling. Haar bezorgdheid

est due au fait que le mot “ou” n’est pas utilisé dans l’énumération.

L’intervenante constate qu’étant donné qu’aucune rencontre ni aucun acte sexuel ne doit avoir eu lieu, ce sont des peines assez sévères, allant jusqu’à cinq ans, qui peuvent être infligées.

Elle estime dès lors que le projet de loi à l’examen et le projet de loi relatif à la protection des mineurs contre la sollicitation à des fins de perpétration d’infractions à caractère sexuel, n° 3449/1, se chevauchent quelque peu. Il existe un champ de tension entre les deux projets de loi.

En effet, une tentative de *grooming* peut tout autant être qualifiée de cyberprédation, pour laquelle une peine plus sévère peut être infligée.

Le membre donne ensuite lecture du passage suivant du rapport du Sénat (Doc Sénat, 2-2253/3, p. 8):

“M. Deprez répond que le texte à l’examen n’incrimine pas l’intention, mais bien des actes pour lesquels il existe des preuves. Il ne s’agit pas d’un seul acte mais bien d’une stratégie de manipulation développée avec toute une série d’indicateurs objectifs. Le magistrat déterminera la peine en fonction de la gravité du délit que l’ensemble des indices permet d’identifier.”. (Doc Sénat, 2-2253/3, p. 8) ... *“M. Deprez ajoute que la disposition ne vise pas un acte isolé; il s’agit d’une séquence d’actes qui se prolongent pendant un certain temps pour abuser de la faiblesse d’un mineur.”.* (Doc Sénat, 2-2253/3, p. 8)

Conformément au rapport du Sénat, il est donc requis que les actes ne soient pas isolés et soient prouvés. Eu égard à la citation ci-dessus, qu’en est-il d’une tentative de cyberprédation? La ministre peut-elle apporter des précisions à cet égard?

Concernant la première remarque de Mme De Wit, la ministre reconnaît qu’il ne s’agit pas ici de conditions cumulatives.

Il a été choisi d’attribuer au juge un pouvoir discrétionnaire suffisant. En effet, la frontière entre le “*grooming*”, d’une part, et la cyberprédation, d’autre part, n’est pas clairement délimitée.

À cet égard, le sénateur Courtois a déclaré ce qui suit:

hieromtrent is ingegeven door het feit dat in de opsomming het woord “ofwel” niet gebruikt wordt.

De spreekster stelt vast dat aangezien er geen ontmoeting of seksuele handeling moet hebben plaatsgevonden behoorlijk zware straffen, zijnde straffen tot vijf jaar, kunnen worden opgelegd.

Zij meent dan ook dat voorliggend wetsontwerp en het wetsontwerp betreffende de bescherming van minderjarigen tegen benadering met als oogmerk het plegen van strafbare feiten van seksuele aard, nr. 3449/1, elkaar enigszins overlappen.

Er is een spanningsveld tussen beide wetsontwerpen. Immers, een poging tot *grooming* kan evengoed gekwalificeerd worden als cyberlokken waardoor een zwaardere straf kan worden opgelegd.

Het lid geeft vervolgens lezing van de volgende passage uit het verslag van de Senaat (Doc Senaat, 2-2253/3, p. 8):

“De heer Deprez antwoordt dat de voorliggende tekst niet de bedoeling strafbaar stelt, maar wel handelingen waarvoor bewijzen bestaan. Het gaat niet om één enkele handeling, maar om een uitgewerkte manipulatiestrategie met een heel aantal objectieve kenmerken. De magistraat zal de straf bepalen op basis van de ernst van het wanbedrijf dat aan de hand van alle aanwijzingen kan worden vastgesteld.”. (Doc Senaat, 2-2253/3, p. 8) ... *“De heer Deprez voegt daaraan toe dat de bepaling geen op zich zelfstaande handeling beoogt; het betreft een reeks handelingen die zich uitstrekt over een bepaalde tijd en die bedoeld is om de zwakheid van een minderjarige te misbruiken.”.* (Doc Senaat, 2-2253/3, p. 8)

Er zijn dus overeenkomstig het verslag van de Senaat meerdere bewezen handelingen vereist. Wat dan, gelet op het hierboven vermeld citaat, met een poging tot cyberlokking? Kan de minister dit verduidelijken?

Wat de eerste opmerking van mevrouw De Wit betreft, beaamt de *minister* dat het hier niet om cumulatieve voorwaarden gaat.

Er werd voor gekozen om de rechter voldoende discretionaire bevoegdheid te geven. Er bestaat immers geen scherpe aflijning tussen *grooming* enerzijds en cyberlokken anderzijds.

Terzake heeft senator Courtois in de Senaat het volgende gesteld:

“M. Courtois soulève que le magistrat pourra évaluer la peine en fonction des éléments constitutifs et commis. S’il s’agit d’une dissimulation répétée et prolongée dans le temps, le magistrat en tiendra compte dans l’échelle de peines à sa disposition. Il lui semble difficile d’améliorer le texte à cet égard.” (Doc Sénat, 2-2253/3, p. 8)

Il est exact que les peines prévues pour le *grooming* et la cyberprédation ne sont pas les mêmes.

Mme Sophie De Wit (N-VA) constate que la confusion règne en ce qui concerne la tentative. Elle présume que la pratique juridique permettra de clarifier la situation.

La membre souligne à nouveau qu’afin d’assurer la sécurité juridique, il est essentiel de préciser clairement que les points 1 à 4 ne sont pas cumulatifs.

Mme Kristien Van Vaerenbergh, présidente de la commission de la Justice, propose d’apporter les corrections d’ordre linguistique suivantes au texte néerlandais:

— dans le 1°, remplacer les mots “indien hij over zijn identiteit, leeftijd en hoedanigheid heeft gelogen of deze zaken heeft verzwegen” par les mots “indien hij zijn identiteit, leeftijd en hoedanigheid heeft verzwegen of hierover gelogen heeft”;

— dans le 3°, remplacer les mots “een geschenk of een voordeel” par les mots “enig geschenk of voordeel”.

La ministre et la commission souscrivent à ces corrections d’ordre linguistique.

*
* *

L’article 3 est adopté à l’unanimité.

Pour le surplus, plusieurs corrections d’ordre légistique ont été apportées au texte.

“De heer Courtois merkt op dat de magistraat de straf zal kunnen bepalen op basis van de gepleegde constitutieve bestanddelen. Wanneer de verzwijging wordt herhaald en zich uitstrekt in de tijd, zal de magistraat daar rekening mee houden wanneer hij de schaal van straffen beschouwt, waarover hij beschikt. Het lijkt hem moeilijk om de tekst in dit opzicht te verbeteren.” (Doc Senaat, 2-2253/3, p. 8)

Het klopt dat de strafmaat voor *grooming* en cyberlokken verschillend zijn.

Mevrouw Sophie De Wit (N-VA) stelt vast dat er ontbreekt de poging geen duidelijkheid bestaat. Ze neemt aan dat de rechtspraak dit zal uitwijzen.

Met het oog op de rechtszekerheid, benadrukt het lid nogmaals het belang dat duidelijk wordt gesteld dat de punten 1 tot 4 niet cumulatief zijn.

Mevrouw Kristien Van Vaerenbergh, voorzitter van de commissie voor de Justitie, stelt voor om in de Nederlandse tekst de volgende taalkundige verbeteringen aan te brengen:

— in het 1°, de woorden “indien hij over zijn identiteit, leeftijd en hoedanigheid heeft gelogen of deze zaken heeft verzwegen” te vervangen door de woorden “indien hij zijn identiteit, leeftijd en hoedanigheid heeft verzwegen of hierover gelogen heeft”;

— in het 3°, de woorden “een geschenk of een voordeel” vervangen door de woorden “enig geschenk of voordeel”.

De minister en de commissie stemmen in met deze taalkundige verbeteringen.

*
* *

Artikel 3 wordt eenparig aangenomen.

Er werden voor het overige enkele wetgevingstechnische verbeteringen aan de tekst aangebracht.

L'ensemble du projet de loi transmis par le Sénat, tel qu'il a été corrigé sur les plans linguistique et légistique, est adopté à l'unanimité.

La rapporteuse,

Carina
VAN CAUTER

La présidente,

Kristien
VAN VAERENBERGH

Dispositions qui nécessitent une mesure d'exécution (article 78.2, alinéa 4, du Règlement): néant

Het gehele door de Senaat overgezonden wetsontwerp, zoals het taalkundig en wetgevingstechnisch werd verbeterd, wordt eenparig aangenomen.

De rapporteur,

Carina
VAN CAUTER

De voorzitter,

Kristien
VAN VAERENBERGH

Bepalingen die een uitvoeringsmaatregel vereisen (artikel 78.2, vierde lid, van het Reglement): *nihil*.